

POHJOLA SIOITUSOBLIGAATIO OSINKOYHTIÖT IV/2015 LAINAKOHTAISET EHDOT

Nämä Lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä Pohjola Pankki Oyj:n 28.5.2014 päivätyn ja julkaistun sekä 2.6.2014, 6.8.2014, 2.10.2014, 10.10.2014, 24.10.2014, 21.11.2014, 17.2.2015, 2.3.2015 ja 29.4.2015 täydennetyt joukkovelkakirjaohjelman ohjelmaesitteen ("Ohjelmaesite") ja siinä olevien Yleisten lainaehtojen kanssa tämän Lainan ehdot. Ohjelman Yleisiä lainaehtoja (sitien kuin niitä on täydennetty 10.10.2014 ja 21.11.2014) sovelletaan, mikäli Lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty. Lainakohtaiset ehdot on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja niitä tulee lukea yhdessä Ohjelmaesitteen ja sen mahdollisten täydennysten kanssa.

Ohjelmaesite ja sen täydennykset julkaistaan OP-Pohjola-ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat. Ohjelmaesite sekä Ohjelman alla liikkeeseen laskettavien yksittäisten Lainojen Lainakohtaiset ehdot ja niihin liittyvät muut asiakirjat ovat maksutta saatavissa merkintäpaikoissa kunkin konttorin aukioloaikana sekä OP-Pohjola-ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

Saadakseen täydelliset tiedot Liikkeeseenlaskijasta ja tarjouksesta sijoittajan on tutustuttava sekä Ohjelmaesitteen ja sen mahdollisiin täydennyksiin että näihin Lainakohtaisiin ehtoihin. Tätä Lainaa koskeva tiivistelmä on liitetty näihin Lainakohtaisiin ehtoihin.

Lainakohtaisissa ehdoissa on merkitty termillä "alustava" ne kohdat, jotka vahvistetaan viimeistään liikkeeseenlaskupäivänä.

Pohjola Pankki Oyj laskee liikkeeseen yleisölle merkittäväksi tarkoitetun joukkovelkakirjalainan.

OSA I – YLEISET EHDOT

- | | |
|---------------------------------|---|
| 1. Lainan nimi: | Pohjola Sijoitusobligaatio Osinkoyhtiöt IV/2015 |
| 2. Liikkeeseenlaskija: | Pohjola Pankki Oyj |
| 3. Lainan pääjärjestäjä: | Pohjola Pankki Oyj |
| 4. Maksuasiamies: | Pohjola Pankki Oyj |
| 5. Laskenta-asiamies: | Pohjola Pankki Oyj |
| 6. Kohde-etuus/Kohde-etuuskori: | Osakeindeksi iSTOXX Europe Next Dividend Low Risk
ISIN: CH0246589243
Bloomberg Ticker: ENDLRP Index |
| 7. Valuutta: | Euro |
| 8. Lainan nimellisarvo: | 3.632.000 euroa |
| 9. Velkakirjojen muoto: | Arvo-osuusmuotoinen |

10. Velkakirjojen määrä:	3.632
11. Velkakirjojen nimellisarvo ja minimimerkintä:	1.000 euroa
12. Merkintäaika:	11.5.2015 – 18.6.2015
13. Liikkeeseenlaskupäivä:	24.6.2015
14. Laina-aika:	24.6.2015 – 11.7.2018
15. Takaisinmaksupäivä:	11.7.2018
	Mikäli Takaisinmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy Takaisinmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajan kohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
16. Takaisinmaksettava määrä:	Nimellisarvo
Nimellisarvo:	3.632.000 euroa
Palautuskerroin:	Ei sovelleta
Paino:	Ei sovelleta
Irtautumispiste:	Ei sovelleta
Kiinnityspiste:	Ei sovelleta
Palautusosuus:	Ei sovelleta
Valuuttakurssikerroin:	Ei sovelleta
FX Loppuarvo:	Ei sovelleta
FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
FX Alkuarvo:	Ei sovelleta
FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
Tuotto:	Ei sovelleta
Loppuarvo:	Ei sovelleta
Loppuarvon määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta

Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Päättymispäivä:	Ei sovelleta
Tarkastelupäivä(t):	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Alkuarvo:	Ei sovelleta
Alkuarvon määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Lähtöpäivä:	Ei sovelleta
Tarkastelupäivä(t):	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Barrier:	Ei sovelleta
Tuottoraja:	Ei sovelleta
Kerroin:	Ei sovelleta
Vähimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
17. Takaisinmaksutapa:	Yhdessä erässä Takaisinmaksupäivänä
18. Korke/Hyvitys:	Hyvitys
19. Koron määräytymisperuste:	Ei sovelleta
20. Hyvityksen määräytymisperuste:	

Osakeindeksidonnainen Laina:

Laskennallinen Pääoma: *Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Laskennallinen Pääoma1:*

Nimellisarvo

Nimellisarvo:	3.632.000 euroa
Pääomakerroin:	Ei sovelleta
Tuottokerroin:	2,40
Vähimmäistuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Vähimmäistuotto1:</u> Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo <u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Vähimmäistuotto1:</u> 0 %
Vähimmäistuoton Määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Lukituskerroin:	Ei sovelleta
Lukitustaso _(j) :	Ei sovelleta
Kohde-etuuden Arvonmuutos:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Tuottokaava1:</u> (Tuotto – Tuottoraja)[× Kerroin] <i>Selitys:</i> Kohde-etuuden Arvonmuutos on Kohde-etuuden Tuotto tietyn ennalta määrätyn Tuottorajan ylittävä osa [kerrottuna ennalta määrättyllä Kertoimella]. <u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuottokaava1:</u> (Tuotto – Tuottoraja) <i>Selitys:</i> Kohde-etuuden Arvonmuutos on Kohde-etuuden Tuotto tietyn ennalta määrätyn Tuottorajan ylittävä osa.
Paino:	Ei sovelleta
Enimmäistuotto:	Ei sovelleta
Kerroin Enimmäistuoton laskentaa varten:	Ei sovelleta
Tuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuotto1:</u> $\left(\frac{\text{Loppuarvo}}{\text{Alkuarvo}} - 1 \right)$

Loppuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Loppuarvo1:</u>
	Loppuarvon määräytymispäivän/-päivien virallinen päätösarvo
	<u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvo1:</u>
	Loppuarvon määräytymispäivän virallinen päätösarvo
Loppuarvon määräytymispäivä(t):	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvon Määräytymispäivä:</u>
	Päätymispäivä
Arvostuspäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Havaintopäivät(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Päätymispäivä Loppuarvon määräytymispäivää varten:	25.6.2018
Tarkastelupäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Alkuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Alkuarvo2:</u>
	Alkuarvon määräytymispäivän/-päivien virallinen päätösarvo
	<u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvo2:</u>
	Alkuarvon määräytymispäivän/-päivien virallinen päätösarvo
Alkuarvon määräytymispäivä(t):	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvon Määräytymispäivä:</u>
	Lähtöpäivä
Arvostuspäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta

Havaintopäivät(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Lähtöpäivä Alkuarvon määräytymispäivää varten:	24.6.2015
Tarkastelupäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Tuottoraja:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Tuottoraja1:</u> Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo <u>Tähän Lainaan soveltuva muodos valittu Tuottoraja1:</u> 0 %
Kerroin Tuottorajan laskentaa varten:	Ei sovelleta
Valuuttakurssikerroin:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuva muodos valittu Valuuttakurssikerroin1:</u> 1
FX Loppuarvo:	Ei sovelleta
FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
FX Alkuarvo:	Ei sovelleta
FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
21. Hyvityksen maksupäivä(t):	11.7.2018 Mikäli Hyvityksen maksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy kyseinen Hyvityksen maksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Hyvityksen maksupäivän siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
22. Pankkipäivä:	Helsinki ja TARGET
23. Pankkipäiväolettama:	Seuraava

24. Lainan etuoikeusasema: Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan 4.5 mukainen Joukkovelkakirjalaina
25. Liikkeeseenlaskijan oikeus ennenaikaiseen takaisinmaksuun: Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.11
26. Velkakirjan haltijan oikeus vaatia ennenai-
kaista takaisinmaksua: Ei
27. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenai-
kaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumenttiin
kohdistuneen Lainmuutoksen perusteella ("Suo-
jausinstrumenttiin kohdistunut lainmuutos"):
Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.12 soveltuu
28. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenai-
kaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentin
ylläpidosta johtuvien kulujen kasvun perusteella
("Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuva kulujen
kasvu"):
Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.13 soveltuu
29. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenai-
kaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentissa
tapahtuneen häiriön perusteella ("Suojausinstru-
mentissa tapahtunut häiriö"):
Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.14 soveltuu
30. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan takaisin-
toon: Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.18
31. Ehto Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamiselle: Pohjolalla on oikeus peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku, mikäli merkintöjen määrä jää alle 3.000.000 euron.
- Pohjola peruuttaa Lainan liikkeeseenlaskun, mikäli Tuotto-
kerroin jää alle 1,60.
- Pohjola pidättää itsellään oikeuden peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku kokonaan tai osittain viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä, mikäli Pohjolan mielestä kansallisissa tai kansainvälisissä taloudellisissa tai poliittisissa olosuhteissa on tapahtunut sellainen muutos, joka voisi haitata tai vaikeuttaa Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamista.
32. Lainehtojen lopullinen vahvistaminen: Sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.20
33. Tiedot Koron/Hyvityksen perusteena olevan Kohde-etuuden arvokehityksestä ja volatilitiiteetistä: Tiedot Hyvityksen perusteena olevan Kohde-etuuden arvokehityksestä saa internet-osoitteesta www.op.fi/joukkolainat.

OSA II – ERITYISET EHDOT

Osakeindeksisidonnaiset Lainat

- | | |
|---|--|
| 1. Markkinahäiriö: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 2 soveltuu |
| 2. Lähtö-/Päättymispäivän siirtyminen: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 3 soveltuu |
| 3. Osakeindeksiä laskevan ja julkaisevan yhteisön vaihtuminen, Osakeindeksin korvaaminen: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 4 soveltuu |
| 4. Osakeindeksin muutokset: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 5 soveltuu |
| 5. Osakeindeksin lakkauttaminen: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 6 soveltuu |
| 6. Häiriö Osakeindeksin julkaisemisessa: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 7 soveltuu |
| 7. Korjaus Osakeindeksin arvoon: | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 8 soveltuu |
| 8. Erityinen enneaikainen takaisinmaksu: | |
| a) Kohde-etuuden korvaamisen tai laskennan korjauksen kohtuuttomuus | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 9 a) soveltuu |
| b) Lainan rakenteesta johtuva enneaikainen takaisinmaksu | Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohtaa 9 b) ei sovelleta |
| 9. Arvopaperipörssi: | STOXX Limited |
| 10. Kohde-etuutta koskevien tietojen saatavuus ja erityisehdot: | Lisätietoja indeksistä saa internet-osoitteesta www.stoxx.com . |

Pohjola Pankki Oyj:llä on oikeus käyttää Osakeindeksiä tämän joukkolainaemission yhteydessä.

Pohjola Pankki Oyj on velvollinen sisällyttämään seuraavan tekstin näihin Lainakohtaisiin ehtoihin ja Lainan markkinointimateriaaliin:

The iStoxx Europe Next Dividend Low Risk Index and the trademarks used in the index name are the intellectual property of STOXX Limited, Zurich, Switzerland and/or its licensors. The index is used under license from STOXX. The securities [or financial instruments, or options or other technical term] based on the index are in no way sponsored, endorsed, sold or promoted by STOXX and/or its licensors and neither STOXX nor its licensors shall have any liability with respect thereto.

OSA III – MUUT EHDOT

Tiedot liikkeeseenlaskusta

- | | |
|--|--|
| 1. Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla Laina lasketaan liikkeeseen: | Pohjolan hallituksen 16.12.2014 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 16.4.2015. |
| 2. Liikkeeseenlaskuun osallistuvien intressit ja eturistiriidat: | Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.

Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa Pohjola Pankki toimii hyvän tavan mukaisesti. |
| 3. Liikkeeseenlaskun luonne: | Yksittäinen laina |
| 4. Merkintäpaikat: | Merkintäpaikkoina toimivat OP Osuuskunnan jäsenosuuspankkien ja Helsingin OP Pankki Oyj:n konttorit sekä Pohjola Pankki Oyj:n Pohjola Markets. Merkintäpaikkana toimii myös OP:n verkkosivuilta www.op.fi/joukkolainat , jolloin merkinnän tekevällä tulee olla osuuspankin verkkopalvelusopimus. |
| 5. Merkintäoikeudet: | Merkintäoikeutta ei ole rajattu. |
| 6. Merkintä-/säilytyspalkkio: | Merkintäpalkkiota ei ole

Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. |
| 7. Arvo-osuuksien kirjaaminen: | Arvo-osuudet kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille viimeistään viidentenä (5.) Liikkeeseenlaskupäivän jälkeisenä Pankkipäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja –tileistä annettujen lakien ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen ja näiden sääntöjen perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti. |
| 8. Emissiokurssi: | Vaihtuva, noin 115. Enintään 115. |
| 9. Merkinnän maksu: | Kokonaisuudessaan merkittäessä |
| 10. Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio: | Lainalle maksettava lopullinen efektiivinen vuotuinen tuotto riippuu mahdollisesta Hyvityksestä, joten sitä ei ole mahdollista laskea etukäteen.

Jos Laina pidetään Takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa Hyvitystä muodostu, on Lainan efektiivinen vuotuinen tuotto ylikurssin vuoksi negatiivinen (-4,48 %).

Lainan kassavirtojen painotettu keskimääräinen takaisinmaksuaika eli Macaulayn duraatio on 3 vuotta ja 17 päivää. |
| 11. Merkintäsitoumukset: | Ei |

12. Kiintiöt tarjouksen toteuttamisessa kahden tai useamman valtion alueella Ei sovellu
13. Arvio Liikkeeseenlaskijalle kertyvän pääoman määrästä: Liikkeeseenlaskijalle kertyy arviolta 100 % merkitystä nimellis- arvosta liikkeeseenlaskuun liittyvien palkkioiden ja kulujen jälkeen.
14. Strukturointikustannus ja pääoman suunniteltu käyttötapa: Lainan strukturointikustannus perustuu Lainan sisältämien korko- ja johdannaissijoitusten arvoille arvostuspäivänä 20.4.2015. Vuotuinen strukturointikustannus on noin 1,31 % p.a. Lainan nimellisarvosta. Strukturointikustannus määritellään lainakohtaisesti. Sen suuruus riippuu mm. markkinaolosuhteista, kuten korkotason ja markkinavolatiliteetin muutoksista. Strukturointikustannus sisältää kaikki Liikkeeseenlaskijalle lainasta aiheutuvat kulut, kuten liikkeeseenlasku-, lisenssi-, materiaali-, markkinointi-, selvitys- ja säilytyskustannukset. Liikkeeseenlaskija ei peri Lainasta erillistä merkintäpalkkiota.
- Laina on osa Liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.
15. Arvo-osuusjärjestelmä ja rekisterinpitäjä: Euroclear Finland Oy:n OM-järjestelmä
16. Lainan ISIN-koodi: FI4000153507
17. Pörssilistaus ja arvio sen alkamisesta: Kyllä, Lainalle tullaan hakemaan listalle NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä kolmen (3) kuukauden kuluessa Lainan liikkeeseenlaskusta, mikäli Lainan liikkeeseenlaskettu määrä on vähintään pörssin sääntöjen mukainen vähimmäismäärä.
18. Suostumus arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen: Ei
19. Tarjousaika arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen: Ei sovelleta
20. Suostumukselle asetetut ehdot: Ei sovelleta
21. Rahoituksenvälittäjä(t): Ei sovelleta
22. Ilmoitukset: Lainaa koskevat ilmoitukset ja kutsut saatetaan Arvo-osuuden omistajien tietoon internet-osoitteessa www.op.fi/joukkolainat.

Helsingissä, 24. päivänä kesäkuuta 2015

POHJOLA PANKKI OYJ

LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN LIITE – LIIKKEESEENLASKUN TIIVISTELMÄ

Jakso A – Johdanto ja varoitukset		
A.1.	Varoitus	<p>Tämä tiivistelmä on Ohjelmaesitteen johdanto.</p> <p>Sijoittajan tulee perustaa sijoituspäätöksensä Ohjelmaesitteeseen kokonaisuutena.</p> <p>Jos Ohjelmaesitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne pannaan vireille Suomen ulkopuolella, kantaja voi Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Ohjelmaesitteen käännöskustannuksista.¹ Pohjola Pankki Oyj:llä ei ole aikomusta laskea lainoja liikkeeseen Suomen ulkopuolella tämän Ohjelmaesitteen alla.</p> <p>Ohjelmaesitteestä vastuulliset henkilöt voidaan asettaa siviilioikeudelliseen vastuuseen tiivistelmästä vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen Ohjelmaesitteen muihin osiin nähden, tai jos siinä ei anneta yhdessä Ohjelmaesitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista tämän Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettaviin arvopapereihin.</p>
A.2.	Suostumus arvopapereiden edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen/ tarjouksen/ suostumuksen ehdot	Ei sovellu

Jakso B – Liikkeeseenlaskija		
B.1.	Toiminimi	Liikkeeseenlaskijan toiminimi on Pohjola Pankki Oyj (jäljempänä "Pankki", "Pohjola", "Laskenta-asiamies" tai "Liikkeeseenlaskija")
B.2.	Kotipaikka ja muita tietoja	Pohjola Pankki Oyj on julkinen osakeyhtiö ja finanssipalveluyritys, jonka kotipaikka on Helsinki ja johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Pankki merkittiin Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin 14.7.1903 ja sen yritys- ja yhteisötunnus on 0199920-7. Pohjola harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoituspalveluja sekä säilytys- ja varallisuudenhoitopalvelua. Osoite on Teollisuuskatu 1b, 00500 Helsinki, Suomi. Pankkiin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.
B.4.b	Tiedossa olevat suuntaukset	Liikkeeseenlaskijaan ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallit-

¹ Tiivistelmän käännösvastuusesta koskee tilannetta, jossa Pankki tarjoaa Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettavia Lainoja jossakin muussa EU:n jäsenvaltiossa kuin Suomessa. Tällaisessa tilanteessa Pankilla ei ole velvollisuutta kääntää kuin tämä esitteen tiivistelmä kyseisen jäsenvaltion kielelle. Mahdollisissa oikeudenkäynneissä kyseisessä jäsenvaltiossa voi tuomioistuimien velvoittaa kantajan kääntämään Ohjelmaesitteen kokonaisuudessaan maan viralliselle kielelle. Käännösvastuusesta ei koske Suomessa nostettavaa kannetta.

		seva matala korkotaso ja pankkisääntelyn kiristyminen.
B.5.	Konserni	<p>OP-Pohjolan uusi nimi on OP. Pankki-, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoito-toiminnot ovat jatkossa kaikki OP-brändin alla. OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen. Samassa yhteydessä Keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n nimi muutettiin OP Osuuskunnaksi.</p> <p>Pohjola Pankki Oyj on OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP-Pohjola-ryhmään. OP-Pohjola-ryhmä muodostuu noin 180 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP-Pohjola osk:sta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. Pohjola) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP-Pohjola-ryhmän keskusrahallaitoksena toimiva Pohjola Pankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP-Pohjola osk), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.</p>
B.9.	Tulosennuste	Vuoden 2015 näkymät: Konsernin jatkuvien toimintojen tuloksen ennen veroja odotetaan vuonna 2015 olevan samaa tasoa kuin vuonna 2014.
B.10.	Kuvaus tilintarkastuskertomuksissa mahdollisesti esitetyistä huomautuksista.	Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.
B.12.	Historialliset tiedot, kehitysnäkymät, merkittävät muutokset	Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeisiä historiallisia tunnuslukuja (HUOM! Vuoden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia):

Pohjola-konsernin tuloslaskelma				
	10-12/ 2014	10-12/ 2013	1-12/ 2014	1-12/ 2013
Milj. e		oikaistu*		oikaistu*
Jatkuvat toiminnot				
Korkokate	64	62	257	230
Saamisten arvonalentumiset	7	5	25	37
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	57	56	231	193
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	140	98	597	528
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	21	29	114	111
Kaupankäynnin nettotuotot	2	32	77	93
Sijoitustoiminnan nettotuotot	15	10	64	46
Liiketoiminnan muut tuotot	8	12	32	36
Nettotuotot yhteensä	243	237	1 116	1 008
Henkilöstökulut	40	43	163	170
Ict-kulut	25	24	94	87
Poistot	13	14	52	52
Muut kulut	64	66	258	241
Kulut yhteensä	143	146	567	550
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0
Tulos ennen veroja	99	90	548	458
Tuloverot	18	-42	107	43
Tulos jatkuvista toiminnoista	82	133	441	415
Lopetetut toiminnot				
Tulos lopetetuista toiminnoista	14	3	29	15
Tilikauden tulos	96	136	470	430
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	93	134	461	426
Määräysvallattomille omistajille	3	2	9	4
Tilikauden tulos	96	136	470	430

*IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.
HUOM! Vuoden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia 1.1.2014 alkaen takautuvasti sovelletun IFRS 10 standardimuutoksen takia.

Pohjola-konsernin tase			
	31.12.2014	31.12.2013	1.1.2013
Milj. e		oikaistu*	oikaistu*
Käteiset varat	3 774	2 046	5 643
Saamiset luottolaitoksilta	10 257	9 899	8 816
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Kaupankäynnin rahoitusvarat	360	435	246
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat	0	9	9
Johdannaissopimukset	5 946	3 444	4 462
Saamiset asiakkailta	15 513	14 510	13 834
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 854	3 502	3 500
Sijoitusomaisuus	8 112	7 574	5 548
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	2	29	26
Aineettomat hyödykkeet	786	910	922
Aineelliset hyödykkeet	72	82	67
Muut varat	1 789	1 369	1 598
Versaamiset	34	15	37
Yhteensä	50 498	43 824	44 710
Omistajille jaettavaksi luokitellut omaisuuserät	205		
Varat yhteensä	50 703	43 824	44 710
Velat luottolaitoksille	5 241	4 789	5 840
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			
Kaupankäynnin rahoitusvelat	4	4	3
Johdannaissopimukset	5 889	3 420	4 557
Velat asiakkaille	11 442	10 183	10 767
Vahinkovakuutustoiminnan velat	2 972	2 746	2 599
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	17 587	16 097	13 769
Varaukset ja muut velat	2 479	2 076	2 572
Verovelat	391	378	487
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 084	984	1 275
Yhteensä	47 090	40 675	41 869
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat	205		
Velat yhteensä	47 295	40 675	41 869
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma	428	428	428
Käyvän arvon rahasto	231	168	171
Muut rahastot	1 093	1 093	1 093
Kertyneet voittovarot	1 564	1 358	1 080
Määräysvallattomien omistajien osuus	92	103	69
Oma pääoma yhteensä	3 408	3 150	2 841
Velat ja oma pääoma yhteensä	50 703	43 824	44 710

*IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.

HUOM! Vuoden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia 1.1.2014 alkaen takautuvasti sovelletun IFRS 10 standardimuutoksen takia.

Pohjola-konsernin omat varat ja vakavaraisuus			
Omat varat ja vakavaraisuus 31.12.2014 on esitetty 1.1.2014 voimaan tulleen EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaan. Vertailuvuoden luvut on esitetty 31.12.2013 voimassa olleen sääntelyn (CRD3) mukaan. Lisäksi on esitetty arvio vertailuvuoden luvuista CRR:n mukaan sarakkeessa CRR 1.1.2014.			
		CRR	CRR
Milj. e	31.12.2014	1.1.2014	31.12.2013
Oma pääoma	3 408	3 150	3 150
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (oma pääoma ja konsernieliminoinnit)	-183	-137	-137
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-17	-11	-11
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 209	3 001	3 001
Aineettomat hyödykkeet	-195	-193	-193
Eläkevastuun ylikate, arvostusoikaisu, epäsuorat omistukset ja laskennalliset verosaamiset tappioista	-1	-8	-4
Suunniteltu voitonjako/hallituksen esittämä voitonjako	-141	-212	-212
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	-50	-31	-31
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin			-703
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-122	-115	-50
Ydinpääoma (CET1) *)	2 700	2 441	1 808
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	219	219	274
Toissijaisen pääoman alijäämä			-38
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	219	219	235
Ensisijainen pääoma (T1)	2 919	2 660	2 043
Debentuurilainat	663	683	683
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös	50	31	31
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin			-703
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä			-50
Siirto ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1)			38
Toissijainen pääoma (T2)	713	714	
Omat varat yhteensä	3 633	3 375	2 043
Riskipainotetut erät			
Luotto- ja vastapuoliriski			
Valtio- ja keskuspankkivastuut		26	82
Luottolaitosvastuut		1 305	1 368
Yritysvastuut		11 831	10 848
Vähittäisvastuut		1 010	941
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **) Muut***)		4 132	4 205
		931	1 013
Markkinariski		1 467	958
Operatiivinen riski		1 137	1 083
Yhteensä		21 839	20 499
			16 048
Suhdeluvut, %			
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde		12,4	11,9
Tier 1 vakavaraisuussuhde		13,4	13,0
Vakavaraisuussuhde		16,6	16,5
			11,3
			12,7
			12,7
Basel I lattia, milj. e			
Omat varat		3 633	3 375
Basel I lattian pääomavaatimus		1 441	1 239
Puskuri Basel I lattiaan		2 192	2 136

*) CRD3 mukaisissa luvuissa rivillä ydinpääoma (CET1) on esitetty EBAn määritelmän mukainen Core Tier 1.

***) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,9 mrd euroa ryhmän sisäistä vakuutusyhtiösijoituksista. Pohjolalla on Finanssivalvonnan lupa käsitellä vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä PD/LGD -menetelmän mukaisesti.

****) Muiden vastuiden riskipainosta 46 miljoonaa euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 % riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Niistä on luettu omiin varoihin 80 % 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.

Negatiiviset realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomiin. Positiiviset realisoitumattomat arvostukset on luettu toissijaisiin pääomiin Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.

Basel I lattia poistui CRR:n mukaan riskipainotetuista eristä omien varojen vaatimukseksi. Taulukossa on esitetty omien varojen määrä, joka ylittää Basel I lattia.

Pohjola-konsernin rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	31.12.2014	1.1.2014	31.12.2013
Pohjola-konsernin oma pääoma	3 408	3 150	3 150
Pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	932	952	1 007
Muut omiin varoihin sisältyvät erät			
toimialakohtaiset erät	-91	-107	-5
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-863	-880	-880
Tasoitussumma	-172	-198	-198
Suunniteltu voitonjako	-141	-212	-212
Omista varoista vähennettävät IFRS:n mukaiset erät	-19	-24	-122
Arvonlaskennalliset - odotetut tappiot alijäämä	-106	-99	-99
Ryhmittymän omat varat yhteensä	2 948	2 581	2 639
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	1 433	1 326	1 284
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	247	222	222
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	1 680	1 548	1 506
Ryhmittymän vakavaraisuus	1 269	1 033	1 134
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	1,76	1,67	1,75

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x8 %

*** Toimintapääoman minimi

OP Ryhmän vakavaraisuussuhdeluku oli 1,89 (1,90).

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

OP Osuuskunta toteutti helmikuussa 2014 julkistamansa ostotarjouksen ja sai välimiesoikeuden päätöksellä omistusoikeuden kaikkiin Pohjola Pankki Oyj:n osakkeisiin osakeyhtiölain 18 luvun 6§:n mukaisesti. Kaupankäynti Pohjola Pankki Oyj:n A-sarjan osakkeilla päättyi välimiesoikeuden päätöksen seurauksena 29.9.2014 ja osake poistettiin Helsingin Pörsissä 30.9.2014. OP Osuuskunta merkittiin ainoana osakkeenomistajana Pohjola Pankki Oyj:n osakasluetteloon 7.10.2014.

		<p>OP Osuuskunnan ostotarjouksen toteutumisen seurauksena Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varainhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Tästä johtuen vahinkovakuutus- ja varainhoitosegmentit raportoitiin IFRS 5 mukaisesti tuloksessa lopetettuna toimintona. Vahinkovakuutussegmentin rakennejärjestely on viivästynyt yli vuodella, joten se on palautettu tuloksen raportoinnissa jatkuviin toimintoihin yhdessä pankki-toiminnan ja konsernitoimintojen kanssa. Varainhoitosegmentti raportoidaan edelleen IFRS 5 mukaisesti tuloksessa lopetettuina toimintoina ja taseessa omistajille jaettavina omaisuuserinä ja velkoina. Lisäksi Helsingin OP Pankki Oyj:n ja Pohjola Pankki Oyj:n liiketoimintoja tullaan yhdistämään yhteisen johdon alle.</p> <p>OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjen ja organisaation juristen rakenteiden toteutusvaihtoehtojen suunnittelu ja selvitystyö jatkuu. Rakennejärjestelyiden jatkosuunnittelun yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuutta eriyttää OP Ryhmän keskuspankkitoiminnot, jotka tällä hetkellä ovat osana Pohjola Pankki Oyj:tä, omaksi OP Osuuskunnan täysin omistamaksi tytäryhtiöksi. Näiden tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.</p> <p>OP ilmoitti 9.2.2015 jatkavansa toimintansa uudistamista ja käynnistävänsä keskusyhteisökonsernin henkilöstön uudelleenorganisointia koskevat yhteistoimintaneuvottelut.</p> <p>Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia, pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2014 jälkeen.</p> <p>OP Ryhmän keskeisiä historiallisia tunnuslukuja (HUOM! Vuoden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia):</p>
--	--	---

OP Ryhmän tuloslaskelma

			1-12/2013	
Milj. e	1-12/2014	oikaistu*		Muutos, %
Korkotuotot	2 685	2 514		7
Korkokulut	1 642	1 599		3
Korkokate ennen arvonalentumisia	1 043	915		14
Saamisten arvonalentumiset	88	84		5
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	955	831		15
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	593	524		13
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	197	175		13
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	727	694		5
Kaupankäynnin nettotuotot	88	114		-22
Sijoitustoiminnan nettotuotot	74	68		9
Liiketoiminnan muut tuotot	64	86		-26
Nettotuotot yhteensä	2 698	2 493		8
Henkilöstökulut	741	791		-6
Muut hallintokulut	414	384		8
Liiketoiminnan muut kulut	437	422		4
Kulut yhteensä	1 592	1 598		0
Palautukset omistajajäsenille	195	193		1
käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	3	-1		
Kauden tulos ennen veroja	915	701		31
Tuloverot	308	36		
Kauden tulos	607	665		-9
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	599	661		-9
Määräysvallattomien omistajien	8	4		
Yhteensä	607	665		-9

* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu
 HUOM! Vuoden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia 1.1.2014 alkaen takautuvasti sovelletun IFRS 10 standardimuutoksen takia.

OP Ryhmän tase

		31.12.2013		1.1.2013
Milj. e	31.12.2014	oikaistu*	Muutos, %	oikaistu*
Käteiset varat	3 888	2 172	79	5 784
Saamiset luottolaitoksilta	686	849	-19	841
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	427	537	-20	358
Johdannaissopimukset	5 920	3 423	73	4 436
Saamiset asiakkailta	70 683	68 142	4	65 051
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 797	3 479	9	3 476
Henkivakuutustoiminnan varat	11 238	9 872	14	9 173
Sijoitusomaisuus	9 500	8 753	9	6 719
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	56	54	3	53
Aineettomat hyödykkeet	1 332	1 339	0	1 321
Aineelliset hyödykkeet	781	726	8	664
Muut varat	1 951	1 554	26	1 752
Verosaamiset	168	91	85	137
Varat yhteensä	110 427	100 991	9	99 766

	Velat luottolaitoksille	1 776	1 039	71	1 966
	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	4	4	10	3
	Johdannaissopimukset	5 489	3 157	74	4 162
	Velat asiakkaille	51 163	50 157	2	49 627
	Vahinkovakuutustoiminnan velat	2 972	2 746	8	2 598
	Henkivakuutustoiminnan velat	11 230	9 771	15	8 970
	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 956	21 428	16	19 270
	Varaukset ja muut velat	3 447	2 691	28	3 303
	Verovelat	964	808	19	990
	Lisäosuudet	192	606	-68	622
	Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 020	861	19	1 115
	Velat yhteensä	103 214	93 267	11	92 627
	Oma pääoma				
	OP Ryhmän omistajien osuus				
	Osake- ja osuuspääoma	1 709	339		336
	Osakepääoma	0	199		200
	Jäsenosuudet	148	140	5	136
	Tuotto-osuudet	1 561	-		-
	Käyvän arvon rahasto	425	328	30	339
	Muut rahastot	1 996	2 739	-27	2 683
	Kertyneet voittovarot	3 014	4 218	-29	3 709
	Määräysvallattomien osuus	69	100	-31	73
	Oma pääoma yhteensä	7 213	7 724	-7	7 139
	Velat ja oma pääoma yhteensä	110 427	100 991	9	99 766
	* IFRS 10 Konsernitilinpäätösstandardin käyttöönoton seurauksena vertailutietoja on oikaistu.				
	HUOM! Vuoden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia 1.1.2014 alkaen takautuvasti sovelletun IFRS 10 standardimuutoksen takia.				

OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus				
Milj. e	31.12.2014	1.1.2014	Muutos-%	31.12.2013
OP Ryhmän omat pääomat	7 213	7 724	-7	7 724
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 072	1 335	-20	1 488
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-72	-82	-12	-5
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 286	-1 308	-2	-1 308
Tasoituserät	-179	-205	-13	-205
Suunniteltu voitonjako	-22	-99	-78	-99
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-79	-90	-12	-135
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-313	-358	-13	-358
Ryhmittymän omat varat yhteensä	6 334	6 918	-8	7 104
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	2 864	2 717	5	3 307
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	485	437	11	437
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	3 350	3 154	6	3 744
Ryhmittymän vakavaraisuus	2 984	3 764	-21	3 359
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	1,89	2,19		1,90
* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus				
** Riskipainotetut sitoumukset x 8 %				
*** Toimintapääoman minimi				

OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjen ja organisaation juristen rakenteiden toteutusvaihtoehtojen suunnittelu ja selvitystyö jatkuu. Rakennejärjestelyiden jatkosuunnittelun yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuutta eriyttää OP Ryhmän keskuspankkitoiminnot, jotka tällä hetkellä ovat osana Pohjola Pankki Oyj:tä, omaksi OP Osuuskunnan täysin omistamaksi tytäryhtiöksi. Näiden tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi OP Ryhmän keskusyhteisön tekemän ostotarjouksen mukaisesti rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varainhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista ryhmän keskusyhteisön suoraan omistukseen. Varainhoidon osalta siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 aikana. Lisäksi Helsingin OP Pankki Oyj:n ja Pohjola Pankki Oyj:n liiketoimintoja tullaan yhdistämään yhteisen johdon alle.

OP Osuuskunnan tekemän julkisen ostotarjouksen johdosta osakkeiden hankinta

laski ydinvakavaraisuutta noin 6 prosenttiyksikköä. OP Ryhmä aloitti maaliskuussa 2014 uusien tuotto-osuuksien liikkeeseenlaskun, joiden liikkeeseenlaskut kasvattivat ydinvakavaraisuutta noin 3,7 prosenttiyksikköä. Ryhmän vakavaraisuustavoite (CET1) on 18 prosenttia vuoden 2016 loppuun mennessä.

OP ilmoitti 9.2.2015 jatkavansa toimintansa uudistamista ja käynnistävänsä keskusyhteisökonsernin henkilöstön uudelleenorganisointia koskevat yhteistoimintaneuvottelut.

Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2014 jälkeen.

Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeiset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuositarkastuskaudella 1.1.–31.3.2015 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Pohjola-konsernin tuloslaskelma

Milj. e	1–3/ 2015	1–3/ 2014
Jatkuvat toiminnot		
Korkokate	58	64
Saamisten arvonalentumiset	14	4
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	43	59
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	170	151
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	11	23
Kaupankäynnin nettotuotot	25	24
Sijoitustoiminnan nettotuotot	16	16
Liiketoiminnan muut tuotot	7	7
Nettotuotot yhteensä	273	281
Henkilöstökulut	46	43
Ict-kulut	22	23
Poistot	11	13
Muut kulut	40	48
Kulut yhteensä	119	127
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	0	0
Tulos ennen veroja	153	153
Tuloverot	29	32
Tulos jatkuvista toiminnoista	124	121
Lopetetut toiminnot		
Tulos lopetetuista toiminnoista	5	5
Tilikauden tulos	130	126
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	128	125
Määräysvallattomille omistajille	2	1
Tilikauden tulos	130	126

Pohjola-konsernin tase		
Milj. e	31.3.2015	31.12.2014
Käteiset varat	4 251	3 774
Saamiset luottolaitoksilta	10 342	10 257
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Kaupankäynnin rahoitusvarat	315	360
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat	0	0
Johdannaissopimukset	7 753	5 946
Saamiset asiakkailta	15 730	15 513
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 188	3 854
Sijoitusomaisuus	9 198	8 112
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	2	2
Aineettomat hyödykkeet	783	786
Aineelliset hyödykkeet	68	72
Muut varat	2 326	1 789
Verosaamiset	23	34
Yhteensä	54 979	50 498
Omistajille jaettavaksi luokitellut omaisuuserät	203	205
Varat yhteensä	55 183	50 703
Velat luottolaitoksille	5 873	5 241
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Kaupankäynnin rahoitusvelat	1	4
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvelat		
Johdannaissopimukset	7 110	5 889
Velat asiakkaille	11 706	11 442
Vahinkovakuutustoiminnan velat	3 360	2 972
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 621	17 587
Varaukset ja muut velat	3 335	2 479
Verovelat	405	391
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 110	1 084
Yhteensä	51 521	47 090
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat	203	205
Velat yhteensä	51 724	47 295
Oma pääoma		
Emoyhtiön omistajien osuus		
Osakepääoma	428	428
Käyvän arvon rahasto	311	231
Muut rahastot	1 093	1 093
Kertyneet voittovarot	1 538	1 564
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät oma pääoman erät	0	0

	Määräysvallattomien omistajien osuus	88	92
	Oma pääoma yhteensä	3 458	3 408
	Velat ja oma pääoma yhteensä	55 183	50 703
	Pohjola-konsernin omat varat ja vakavaraisuus		
	Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
	Milj. e	31.3.2015	31.12.2014
	Oma pääoma	3 458	3 408
	Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (oma pääoma ja konsernielimiinoinnit)	-268	-183
	Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-16	-17
	Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 174	3 209
	Aineettomat hyödykkeet	-194	-195
	Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-1	-1
	Suunniteltu voitonjako/hallituksen esittämä voitonjako	-39	-141
	Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		-50
	Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-114	-122
	Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) alijäämä		
	Ydinpääoma (CET1)	2 826	2 700
	Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit		
	Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	192	219
	Toissijaisen pääoman alijäämä		
	Siirto ydinpääomaan		
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	192	219
	Ensisijainen pääoma (T1)	3 018	2 919
	Debentuurilainat	663	663
	Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		50
	Siirto ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1)		
	Toissijainen pääoma (T2)	663	713
	Omat varat yhteensä	3 681	3 633
	Riskipainotetut erät		
	Luotto- ja vastapuoliriski		
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	19	26
	Luottolaitosvastuut	1 333	1 305
	Yritysvastuut	11 006	11 831
	Vähittäisvastuut	1 039	1 010
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	4 130	4 132
	Muut **)	601	931
	Markkinariski	1 480	1 467
	Operatiivinen riski	1 297	1 137
	Yhteensä	20 904	21 839
	Suhdeluvut, %		
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	13,5	12,4

	Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,4	13,4
	Vakavaraisuussuhde	17,6	16,6
	Basel I lattia, milj. e		
	Omat varat	3 681	3 633
	Basel I lattian pääomavaatimus	1 470	1 441
	Puskuri Basel I lattiaan	2 211	2 192
	*) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,9 mrd euroa ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
	**) Muiden vastuiden riskipainosta 38 miljoonaa euroa on laskennallisia verosääntöjä, jotka käsitellään 250 % riskipainolla ydinpääomasta vähentämisen sijaan.		
	Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsääntöjä. Niistä on luettu omiin varoihin 70 % 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.		
	Realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomaan. Vertailuvuonna negatiiviset realisoitumattomat arvostukset luettiin ydinpääomaan ja positiiviset toissijaiseen pääomaan Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.		
	Pohjola-konsernin rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus		
	Milj. e	31.3.2015	31.12.2014
	Pohjola-konsernin oma pääoma	3 458	3 408
	Pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	905	932
	Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakoh- taiset erät	-88	-91
	Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-861	-863
	Tasoisuusmäärä	-175	-172
	Suunniteltu voitonjako	-39	-141
	Omista varoista vähennettävät IFRS:n mukaiset erät*	-15	-19
	Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-98	-106
	Ryhmittymän omat varat yhteensä	3 088	2 948
	Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	1 783	1 433
	Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	256	247
	Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	2 039	1 680
	Ryhmittymän vakavaraisuus	1 049	1 269
	Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat va- rat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	151	176
	* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus		
	** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %		
	*** Toimintapääoman minimi		
	OP Ryhmän vakavaraisuussuhdeluku oli 167 % (189 %).		
	Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen. 31.3.2015 jälkeen ei pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.		

OP Ryhmän keskeiset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuositarkastuskaudella 1.1.–31.3.2015 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

OP Ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	1–3/2015	1–3/2014	Muutos, %	1–12/2014
Korkotuotot	644	651	-1	2 685
Korkokulut	388	399	-3	1 642
Korkokate ennen arvonalentumisia	255	251	2	1 043
Saamisten arvonalentumiset	21	10		88
Korkokate arvonalentumisten jälkeksi	234	241	-3	955
Vahinkovakuutus toiminnan nettotuotot	169	150	12	589
Henkivakuutus toiminnan nettotuotot	104	80	30	197
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	199	192	4	707
Kaupankäynnin nettotuotot	24	27	-12	88
Sijoitus toiminnan nettotuotot	19	16	16	74
Liiketoiminnan muut tuotot	12	10	19	52
Nettotuotot yhteensä	760	715	6	2 662
Henkilöstökulut	214	195	10	741
Muut hallintokulut	102	112	-10	414
Liiketoiminnan muut kulut	82	102	-19	401
Kulut yhteensä	399	410	-3	1 555
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	46	49	-7	195
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	4	0		3
Kauden tulos ennen veroja	320	257	24	915
Tuloverot	63	61	3	308
Kauden tulos	257	196	31	607
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	256	195	31	599
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	1	1		8
Yhteensä	257	196	31	607

OP Ryhmän tase

Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Käteiset varat	4 355	820		3 888
Saamiset luottolaitoksilta	480	4 807	-90	686
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	403	508	-21	427
Johdannaissopimukset	7 731	3 703		5 920
Saamiset asiakkailta	71 357	68 392	4	70 683

Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 129	3 771	10	3 797
Henkivakuutustoiminnan varat	12 502	10 114	24	11 238
Sijoitusomaisuus	10 516	8 480	24	9 500
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	68	54	26	56
Aineettomat hyödykkeet	1 331	1 332	0	1 332
Aineelliset hyödykkeet	795	740	7	781
Muut varat	2 523	1 755	44	1 951
Verosaamiset	198	108	83	168
Varat yhteensä	116 389	104 584	11	110 427
Velat luottolaitoksille	2 106	1 250	69	1 776
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1	3	-68	4
Johdannaissopimukset	6 685	3 390	97	5 489
Velat asiakkaille	51 429	49 581	4	51 163
Vahinkovakuutustoiminnan velat	3 360	3 104	8	2 972
Henkivakuutustoiminnan velat	12 338	10 117	22	11 230
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26 054	24 595	6	24 956
Varaukset ja muut velat	4 474	3 168	41	3 447
Verovelat	1 016	850	20	964
Lisäosuudet	169	588	-71	192
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 046	862	21	1 020
Velat yhteensä	108 678	97 506	11	103 214
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osake- ja osuuspääoma	1 993	309		1 709
Osakepääoma	0	138		0
Jäsenosuudet	147	144	2	148
Tuotto-osuudet	1 846	27		1 561
Käyvän arvon rahasto	546	323	69	425
Muut rahastot	2 216	2 600	-15	1 996
Kertyneet voittovarot	2 889	3 747	-23	3 014
Määräysvallattomien osuus	66	99	-33	69
Oma pääoma yhteensä	7 711	7 078	9	7 213
Velat ja oma pääoma yhteensä	116 389	104 584	11	110 427
OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus				
Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos-%	31.12.2014
OP Ryhmän omat pääomat	7 711	7 078	9	7 213
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 029	1 335	-23	1 072

		<p>Muut omiin varoihin sisällyttömät toimialakohtaiset erät -70 -81 -13 -72</p> <p>Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet -1 287 -1 300 -1 -1 286</p> <p>Tasoitusbäärä -182 -202 -10 -179</p> <p>Suunniteltu voitonjako -35 -12 -22</p> <p>Omista varoista vähennettävät IFRS-erät* -18 -83 -78 -79</p> <p>Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä -263 -352 -25 -313</p> <p>Ryhmittymän omat varat yhteensä 6 884 6 383 8 6 334</p> <p>Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade** 3 621 2 737 32 2 864</p> <p>Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade*** 495 455 9 485</p> <p>Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä 4 116 3 191 29 3 350</p> <p>Ryhmittymän vakavaraisuus 2 768 3 191 -13 2 984</p> <p>Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%) 167 200 189</p> <p>* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus</p> <p>** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %</p> <p>*** Toimintapääoman minimi</p> <p>OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen. 31.3.2015 jälkeen ei OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.</p>
B.13.	Viimeaikaiset tapahtumat jotka voivat vaikuttaa maksukykyyn	Lukuun ottamatta edellä kohdassa B.12 mainittuja tapahtumia Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia liikkeeseenlaskijaan tai OP-Pohjola-ryhmään liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa pankin maksukykyä.
B.14.	Konsernin sisäinen riippuvuus	Pohjola Pankki Oyj on OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP-Pohjola-ryhmään ja on tätä kautta riippuvainen ryhmästä. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. Pohjola) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvatusti.
B.15.	Päätoimialat	Pohjola harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoituspalveluja sekä säilytys- ja varallisuudenhoitopalvelua. Muun liiketoimintansa lisäksi Pohjola toimii OP-Pohjola-ryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä kansainvälisestä liiketoiminnasta. Pohjolalla on toimintaa Suomessa ja Baltian pankkitoiminta tarjoaa rahoitusyh-

		tiätuotteita Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Pohjola laajensi vuoden 2011 alussa toimintaansa hyvinvointiliiketoimintaan ja perusti Pohjola Terveys Oy:n, joka tuottaa yritysten käyttöön työhyvinvointiin liittyviä analyyseja sekä johtamisen ja mittaamisen asiantuntijapalveluja. Latviassa ja Liettuassa toimitaan Virossa rekisteröidyn Seesam Insurance AS:n sivuliikkeenä ja tarjoaa vahinkovakuutuspalveluita.																																
B.16.	Määräysvalta	Pohjolan osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjan osakkeisiin. OP-Pohjola osk omistaa Pohjola Pankki Oyj:n kaikki osakkeet.																																
B.17.	Luottokelpoisuusluokitukset	<p>Pohjola Pankki Oyj:n luottoluokitukset ovat seuraavat (30.5.2014):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Luokituslaitos</th> <th>Lyhytaikainen varainhankinta</th> <th>Pitkäaikainen varainhankinta</th> <th>Näkymät</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Standard & Poor's</td> <td>A-1+</td> <td>AA-</td> <td>Negatiiviset</td> </tr> <tr> <td>Moody's</td> <td>P-1</td> <td>Aa3</td> <td>Negatiiviset</td> </tr> <tr> <td>Fitch</td> <td>F1</td> <td>A+</td> <td>Vakaat</td> </tr> </tbody> </table> <p>OP-Pohjola-ryhmän luottoluokitukset ovat seuraavat (30.5.2014):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Luokituslaitos</th> <th>Lyhytaikainen varainhankinta</th> <th>Pitkäaikainen varainhankinta</th> <th>Näkymät</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Standard & Poor's</td> <td>A-1+</td> <td>AA-</td> <td>Negatiiviset</td> </tr> <tr> <td>Moody's</td> <td>P-1</td> <td>Aa3</td> <td>Negatiiviset</td> </tr> <tr> <td>Fitch</td> <td>F1</td> <td>A+</td> <td>Vakaat</td> </tr> </tbody> </table> <p>Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP-Pohjola-ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP-Pohjola-ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.</p>	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset	Moody's	P-1	Aa3	Negatiiviset	Fitch	F1	A+	Vakaat	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset	Moody's	P-1	Aa3	Negatiiviset	Fitch	F1	A+	Vakaat
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät																															
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset																															
Moody's	P-1	Aa3	Negatiiviset																															
Fitch	F1	A+	Vakaat																															
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät																															
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset																															
Moody's	P-1	Aa3	Negatiiviset																															
Fitch	F1	A+	Vakaat																															

Jakso C - Arvopaperit		
C.1.	Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyyppit ja lajit	Arvopaperityyppi: Joukkovelkakirja Laji: Arvo-osuusmuotoinen Lainan tunnisteena oleva ISIN-koodi: FI4000153507
C.2.	Valuutta	Lainan valuutta on euro.

C.5.	Rajoitukset luovutettavuudessa	Ei sovellu. Velkakirjat ovat vapaasti luovutettavissa.
C.8.	Oikeudet, etuoikeusjärjestys ja rajoitukset	<p>Pohjola laskee tämän joukkovelkakirjalainaohjelman puitteissa liikkeeseen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti yksittäisiä yleisölle merkittäväksi tarkoitettuja tai rajatulle sijoittajajoukolle tarkoitettuja private placement -tyyppisiä joukkovelkakirjalainoja (erillislainoja).</p> <p>Lainat voidaan laskea liikkeeseen debentuureina, joilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla tai joukkovelkakirjalainoina, joilla on sama etuoikeus kuin Liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla.</p> <p>Laina lasketaan liikkeeseen yleisölle merkittäväksi tarkoitettuna joukkovelkakirjalainana.</p>
C.9	Korko, tuotto, hyvitys, takaisinmaksu ja muita tietoja	<p>Osakeindeksisidonnaisessa rakenteessa sijoittajalle maksettava Hyvitys riippuu Kohde-etuuden arvonmuutoksesta. Hyvityksen määrään vaikuttaa lisäksi Tuottokerroin. Hyvityksen laskenta perustuu Laskennalliseen Pääomaan, joka on yhtä suuri kuin Nimellisarvo. Hyvitys maksetaan kertasuorituksena Takaisinmaksupäivänä. Hyvityksen maksamisen edellytys on, että Lainassa ei ole tapahtunut Ennenaikaista takaisinmaksua.</p> <p>Lainan kuolettamista koskevat järjestelyt, takaisinmaksumenettely mukaan luetuna:</p> <p>Lainan pääoma ja hyvitys maksetaan Ohjelman Yleisten lainaehtojen ja Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitettuna takaisinmaksu- ja hyvityksen maksupäivänä, voimassa olevien lakien ja EFi:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolle arvo-osuustilin tietojen mukaan on eräpäivänä ja/tai muuna maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus.</p> <p>Velkapapereiden haltijoiden edustajan nimi: Ei sovellu. Velkapapereiden haltijalle ei nimetä edustajaa.</p>
C.10.	Tuoton johdannaisosio	<p>Osakeindeksisidonnaisessa lainassa Lainan tuottoon vaikuttaa aina Kohde-etuuden kehitys valitun tuottorakenteen kautta siten, että lainalle maksettavan hyvityksen kertyminen voi lakata tai se on nolla.</p> <p>Mikäli sijoittaja myy lainan ennen eräpäivää, hänellä saattaa olla esimerkiksi markkinakehitykseen liittyvä riski, minkä johdosta voi syntyä luovutustappiota.</p> <p>Mikäli laina pidetään takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa tuottoa muodostu, voi lainan efektiivinen vuotuinen tuotto olla ylikurssin vuoksi negatiivinen.</p> <p>Liikkeeseenlaskijalla on oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun. Liikkeeseenlaskija maksaa tällöin takaisin nimellisarvon kokonaisuudessaan. Takaisinmaksettavalle pääomalle ei kerry korkoa/hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta. Liikkeeseenlaskija maksaa Arvo-osuuden omistajille mahdollisen Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän markkina-arvoisen tuoton Lainan päättymishetkellä, joka voi olla nolla. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin.</p> <p>Liikkeeseenlaskija maksaa velkakirjojen haltijoille Lainan Suojausinstrumentin päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle lainan nimel-</p>

		<p>lisarvon, jos Suojausinstrumentti joudutaan purkamaan Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella.</p> <p>Seuraavaa arvonkehitysrakennetta käytetään hyvityksen laskennassa.</p> <p><u>Osakeindeksisidonnaisen Lainan osalta Kohde-etuuden Arvonmuutoksen laskennassa käytetyt Tuottokaavat ja periaatteet:</u></p> <p>Tuottokaava 1 (Tuotto – Tuottoraja)</p> <p>Valittu Vähimmäistuotto rajaa Lainan Hyvityksen tilanteessa, jossa Kohde-etuus kehittyä epäsuotuisasti tavoiteltuun tuottoon nähden. Vähimmäistuotto ei voi missään tilanteessa olla alle 0.</p>
C.11.	Listaus ja kaupan käynti	Laina haetaan listattavaksi NASDAQ OMX Helsingin pörssilistalle, mikäli pörsin edellyttämä vähimmäismerkintämäärä täyttyy.
C.15.	Kohde-etuuksien arvon vaikutus sijoituksen arvoon (koskee vain johdannaisarvopapereita)	Lainan arvo määritellään käytetyn Kohde-etuuden ja valitun arvonkehitysrakenteen perusteella. Arvonkehitysrakennevaihtoehdot löytyvät kohdasta C.10. Lainan rakenne on sellainen, että sen lopullinen tuotto riippuu Tuottokertoimesta. Tuottokerroin on 2,40.
C.16.	Johdannaisarvopapereiden päättymispäivä tai eräpäivä	Jos Linaan ei kohdistu ennenaikaista takaisinmaksua, päättymispäivä tai eräpäivä on sama kuin Lainan eräpäivä. Lainan eräpäivä on 11.7.2018.
C.17.	Arvopapereiden selvitys	Arvopapereiden selvitys tapahtuu voimassaolevien lakien ja Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitetun arvopaperikeskuksen sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Arvopapereiden selvitys tapahtuu EFi:ssä.
C.18.	Kuvaus siitä, miten johdannaisarvopaperista saadaan tuottoa	Takaisinmaksettava määrä riippuu kohde-etuuden arvonkehityksestä ja Linaan sovellettavasta tuottorakenteesta. Tuottorakenteet ja arvonkehitysrakenteet löytyvät kohdista C.9 ja C.10.
C.19.	Kohde-etuuden toteutushinta tai lopullinen arvostushinta	Kohde-etuuden lopullinen arvostushinta vaikuttaa Lainan takaisinmaksettavaan määrään. Lopullinen arvostushinta vahvistetaan Lainakohtaisissa ehdoissa. Kohde-etuuden lopullinen arvostushinta lasketaan Stox Limitedin julkaiseman Päättymiskurssin perusteella.
C.20.	Kuvaus kohde-etuuden tyypistä ja siitä, mistä kohde-etuutta koskevia tietoja voi saada.	Kohde-etuus voi olla yksi tai useampia seuraavista: osake, osakeindeksi, rahasto, yhtiön luottoriski, inflaatio, valuuttakurssi, hyödyke tai indeksi. Lainan Kohde-etuuden tyyppi: osakeindeksi Kohde-etuutta koskevia tietoja saa internet-osoitteesta www.stox.com .

D.2.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liikkeenlaskijalle ominaisista riskeistä	<p><i>Pohjola Pankkiin liikkeeseenlaskijana, sen liiketoimintaan ja toimintaympäristöön sekä tämän Ohjelmaesitteen alla tarjottaviin Lainoihin liittyy riskejä, joista osa saattaa olla huomattavia. Alla oleva riskien tiivistelmä perustuu tämän Ohjelmaesitteen päivämääränä saatavilla olleisiin tietoihin ja saatavilla olleiden tietojen perusteella tehtyihin arvioihin, eikä riskien kuvaus siten ole välttämättä tyhjentävä. Mikäli jokin tai useammat alla kuvatut riskit toteutuvat, niillä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus markkinoihin, joilla Pohjola-konserni ja OP-Pohjola-konserni toimii ja täten myös Pohjola-konsernin ja OP-Pohjola-konsernin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</i></p> <p>POHJOLA-KONSERNIN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ</p> <p>Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriskit, vakuutusriskit ja sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen liiketoimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit.</p> <p>Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Pohjola-konsernin toiminnan tuloksiin voivat vaikuttaa useat tekijät, joista tärkeimpiä ovat yleinen taloudellinen tilanne Suomessa ja ulkomailla, korkojen ja osakekursien epävakaus ja muutokset valuuttakursseissa.</p> <p>Asiakkaiden maksukäyttäytyminen ja luottokelpoisuus: Luottoriski on Pohjolan merkittävin riski. Pohjola-konsernin luottosalkusta mahdollisesti realisoituvien arvonalentumisten arviointi on vaikeaa. Se riippuu monesta tekijästä, kuten esimerkiksi yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisestä, asiakkaiden ja vastapuolien luottoluokitusten muutoksista, asiakkaiden luotonhoidosta tai maksukyvyyn muutoksista, vakuuksien realisointiarvoista, rakenteellisista ja teknologian muutoksista eri toimialoilla sekä ulkoisista tekijöistä, kuten lainsäädännön ja muun sääntelyn asettamista vaatimuksista.</p> <p>Maksuvalmius ja varainhankinta: Pohjola-konserni ei välttämättä kykene täyttämään maksuvelvoitteitaan niiden erääntyessä tai rahoittamaan uudelleen erääntyviä velkoja ja täyttämään sitoumuksiaan luotonantajana jos se ei esimerkiksi kykene hankkimaan rahoitusta velkamarkkinoilla.</p> <p>Markkinariskit ja pääomamarkkinoiden hintakehitys: Pohjola-konsernin olennaisimmat markkinariskit ovat korko-, valuutta-, luottospread-, hyödyke-, osake- ja volatilitteettiriskit. Muutokset pääomamarkkinoilla vaikuttavat lähinnä vahinkovakuutustoiminnan sijoitusomaisuuden tuottoihin, kaupankäynnin nettotuottoihin, maksuvalmiusreservien tuottoihin ja hoidettavista varoista saataviin palkkiotuottoihin.</p> <p>Systemiriski: Kotimaan ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja pääomamarkkinoiden keskinäisten riippuvuuksien johdosta, ulkomaisten tai kotimaisten pankkien tai muiden rahoituslaitosten taloudelliset ongelmat, saattavat aiheuttaa ongelmia myös muille finanssialalla toimiville yrityksille.</p> <p>Kilpailu: Pankki-, vahinkovakuutus- ja varainhoitotoimialat ovat erittäin kilpailtuja niillä markkinoilla, joilla Pohjola-konserni toimii.</p> <p>Pohjolan strategiaan liittyviä riskitekijöitä: Pohjola-konsernin strategisena tavoitteena on olla täysin integroitunut finanssikonserni ja johtavassa asemassa yrityspankki-, vahinkovakuutus- ja varainhoitopalveluiden alalla Suomessa.</p> <p>Mahdollisiin yritysjärjestelyihin ja yhteistyösopimuksiin liittyviä riskejä: Pohjola-konserni saattaa jatkossa harkita strategisia yritysjärjestelyitä ja yhteistyösopimuksia. Ei voi olla varmuutta siitä, että Pohjola-konserni onnistuisi tällaisia</p>
------	--	--

	<p>hankkeita koskevien suunnitelmien toteuttamisessa tai että hankinnat ja niiden toteutus onnistuisivat odotusten mukaisesti.</p> <p>Vakavaraisuus: Pohjola-konsernin täytyy kulloinkin sovellettavien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset, mikä on myös sen toimiluvan edellytys. Pohjola-konsernin pääomarakenteen ja vakavaraisuussuhteen muutokset voivat vaikuttaa Pohjolan luottokelpoisuusluokitukseen sekä varainhankintaan ja sen kustannuksiin.</p> <p>Jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyviä riskitekijöitä: Yhteenliittymälain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien Pohjola ja OP-Pohjola osk, ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista sitä kautta, että ne ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain ja keskusyhteisön sääntöjen mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista. Tällä voisi olla olennainen haitallinen vaikutus Pohjola-konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät tunnistetut operatiiviset riskit liittyvät järjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin, dokumentaation oikeellisuuteen sekä toiminnan resursointiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutussuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyteen. Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa ja omaa pääomaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan merkittävimmät riskit ovat markkina- luotto- ja likviditeettiriskit, jotka voivat toteutua sijoitusomaisuuden odotettua alhaisempana tuottona tai sijoitusten arvojen alentumisena.</p> <p>Ihmisen toiminnasta johtuvat katastrofit ja luonnonkatastrofit: Ihmisen toiminnasta johtuvien katastrofien tai luonnonkatastrofien perusteella tehdyt korvausvaatimukset voivat aiheuttaa huomattavaa kausikohtaista vaihtelua Vahinkovakuutuksen taloudellisessa tuloksessa. Vakuutettujen kohteiden arvonnousu, maantieteellinen keskittyminen ja inflaatiovaikutukset voivat lisätä katastrofien johdosta tehtyjen korvausvaatimusten suuruutta.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Sääntelyyn liittyviä riskejä: Pohjola-konserni toimii kattavasti säännellyllä toimialalla. Pohjola-konsernin on täytettävä muun muassa vähimmäispääomaa ja vakavaraisuutta, taloudellisten tietojen ja aseman raportointia ja vastuuta sekä voitonjakoa koskevan sääntelyn sekä osuuspankkilain ja yhteenliittymälain säännösten vaatimukset. Tietyt Pohjola-konsernissa tehtävät päätökset edellyttävät myös viranomaisten etukäteen antamaa hyväksyntää tai viranomaisille tehtyä ilmoitusta.</p> <p>Oikeudellisia ja oikeudenkäyntiriskejä: Pohjolan asiakkaiden tai vastapuolten kanteet Pohjola vastaan voivat johtaa oikeusprosesseihin. Jos Pohjolan todetaan rikkoneen velvollisuuksiaan, se voi olla velvollinen maksamaan vahingonkorvausta. Tällaisella mahdollisella oikeudenkäynnillä voisi myös olla haitallinen vaikutus Pohjolan maineeseen sen asiakkaiden ja vastapuolten näkökulmasta.</p> <p>Veroriskijä: Verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin liittyy veroriski. Veroriskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai veroviranomaisten määräämiin sanktioihin, jotka puolestaan voivat</p>
--	---

	<p>johtaa taloudellisiin menetyksiin.</p> <p>Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Tietyillä työntekijöillä on erityisen tärkeää osaamista ja asiakassuhteita, jonka vuoksi he ovat siten avainasemassa Pohjolan kilpailukyvyn säilyttämisen ja kehittämisen kannalta.</p> <p>OP-POHJOLA RYHMÄN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ</p> <p>Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Liiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat strateginen riski, luottoriski ja likviditeettiriski sekä markkinariskit, joista jälkimmäisistä merkittävimpiä ovat korkoriski ja sijoitustoiminnan riskit. Myös vakuutusriskit, operatiiviset ja compliance -riskit sekä keskittymäriskit ovat merkittäviä finanssiryhmän liiketoiminnassa.</p> <p>Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen Suomessa tai kansainvälisesti voisi vaikuttaa epäedullisesti OP-Pohjola-ryhmän liiketoiminnan kannattavuuteen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Pankkitoimintaan liittyviä luottoriskejä: Luottoriskillä tarkoitetaan vastapuoliriskiä eli riskiä tappioista, jotka johtuvat siitä, etteivät sopimusosapuolet kykene suoriutumaan sovitusta velvoitteistaan.</p> <p>Raha-, valuutta- ja pääomamarkkinoiden hinta- ja kurssikehitys: OP-Pohjola-ryhmän pankkitoiminnan markkinariskeistä merkittävät ovat korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen ja luottospredin muutoksen vaikutus likviditeetti-reservin arvoon. Vakuutustoiminnan markkinariskien arvioinnissa keskeisimpiä ovat sijoituksiin liittyvät markkinariskit sekä vakuutusvelkaan liittyvät markkinariskit, joista tärkein on korkoriski. Taloudellisten tai markkinaolosuhteiden muutoksia ja niiden kokonaisvaikutuksia OP-Pohjola-ryhmän liiketoimintaan ja sen tuloksiin on vaikea ennustaa.</p> <p>Maksuvalmius ja varainhankinta: OP-Pohjola-ryhmän sisäisen työnjaon mukaan Pohjola Pankki Oyj turvaa OP-Pohjola-ryhmän keskuspankkina OP-Pohjola-ryhmän ja ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiuden sekä hoitaa tukkuvaramainhankinnan. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että ryhmä tai siihen kuuluva yhteisö ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista tai vakuustarpeista ilman vaikutuksia liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.</p> <p>Systemiriski: Yksittäisen rahoituslaitoksen ongelmat voivat muodostua useamman pankin tai koko rahoitusjärjestelmän ongelmiksi, johtuen muun muassa rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista ja riskeistä, kaupankäynnistä sekä kauppohen selvityksestä.</p> <p>Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskitekijöitä: OP-Pohjola-ryhmän liiketoiminnat edellyttävät kykyä käsitellä suuria määriä transaktioita tehokkaasti ja huolellisesti. Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia.</p> <p>Kilpailu: Rahoitus- ja vakuutustoimialalla kilpailu on erittäin voimakasta kaikilla OP-Pohjola-ryhmän liiketoiminta-alueilla, mikä saattaa vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Vakavaraisuus: OP-Pohjola-ryhmän ja sen yksittäisen yhteisön tulee kulloinkin</p>
--	--

	<p>soveltuvien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset sekä riskien ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat vaatimukset. OP-Pohjola-ryhmän pääomarakenne ja vakavaraisuussuhde voivat vaikuttaa Pohjolan ja OP-Pohjola-ryhmän luottoluokituksiin sekä varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: OP-Pohjola-ryhmässä vahinkovakuutusliiketoiminta on keskitetty Pohjola-konserniin. Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyuden arviointiin.</p> <p>Henki- ja eläkevakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät kuolevuuteen, jäljellä olevan eliniän odotteeseen (ts. pitkäikäisyyteen), työkyvyttömyyteen, asiakaskäyttäytymiseen ja liikekuluihin. Nämä tekijät ovat vakuutusriskin määräytymisessä keskeisiä, koska vakuutusmaksut ja vakuutusvelan määrä perustuvat näistä tehtyihin oletuksiin.</p> <p>Vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitustoiminnan riskit: Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan riskit voivat olla vastapuoli- tai markkinariskejä tai operatiivisia riskejä. Korkotason nousu alentaa kiinteäkorkoisten arvopapereiden markkina-arvoja. Jos korkotaso laskee, kiinteäkorkoisista arvopapereista tulevaisuudessa saatavat uudelleensijoitustuotot laskevat. Osakekursien ja kiinteistöjen hintojen lasku ja muutokset valuuttakursseissa voivat laskea vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitusten arvoa ja niiden tuottoa.</p> <p>Strategiaan ja yrityskauppoihin liittyviä riskejä: Vaikka OP-Pohjola-ryhmä on edistynyt pankki- ja vahinkovakuutustoimintojen integroinnissa ja kasvattanut jatkuvasti asiakas- ja markkinaosuuttaan, ei voi olla varmuutta siitä, että se pystyy hyödyntämään liiketoimintojen integroimisen ja keskittämisetuohjelman tuottamat edut siten, että se tulevaisuudessa voi menestyksekkäästi myydä tuotteitaan ja palveluitaan asiakaskunnalleen. Jos OP-Pohjola-ryhmä ei onnistuisi toteuttamaan strategiaansa menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Ostotarjoukseen liittyviä riskejä: OP Osuuskunta toteutti helmikuussa 2014 julkistamansa vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankin liikkeeseen laskemista A- ja K-sarjan osakkeista, jotka eivät ole OP Osuuskunnan omistuksessa. Ostotarjouksen toteuduttua OP Osuuskunnan aikomuksena on, että Pohjola Pankki Oyj:n ja Helsingin OP Pankki Oyj:n liiketoimintoja tullaan yhdistämään yhteisen johdon alle. Tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä. Ei kuitenkaan voi olla varmuutta siitä, että mainittu järjestely onnistuu OP Osuuskunnan odotusten mukaisesti ja että odotetut integraatio- ja synergiatavoitteet toteutuvat.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Säätelyyn liittyviä riskejä ja oikeudellisia riskejä: OP-Pohjola-ryhmä toimii voimakkaasti säännellyillä toimialoilla ja sen toimintaa koskee laaja valvonta- ja säätelyjärjestelmä (mukaan lukien erityisesti säätely Suomessa ja Euroopan unionissa).</p> <p>Veroriskejä: Veroriski liittyy verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin, ja riskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai taloudellisiin menetyksiin.</p>
--	--

		<p>Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Jotta OP-Pohjola-ryhmä säilyisi kilpailukykyisenä ja kykenisi toteuttamaan strategiaansa, siihen kuuluvien yksittäisten yhteisöjen on palkattava ja pidettävä palveluksessaan pätevää ja ammattitaitoista henkilöstöä kaikilla liiketoiminta-alueilla.</p>
D.3.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereille ominaisista riskeistä	<p>Lainoihin liittyvät yleiset riskit</p> <p>Liikkeeseenlaskijariski: Pohjola ei aseta Ohjelmaesitteen puitteissa liikkeeseen laskettaville joukkovelkakirjalainoille vakuutta. Mikäli Pohjola julistettaisiin laina-aikana maksukyvyttömäksi, sijoittajien Laina-an perustuvilla saatavilla ei ole etuoikeutta, vaan niillä on sama etuoikeus kuin Pohjolan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla ja siten voi olla olemassa riski siitä, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan.</p> <p>Markkinariski: Markkinariskillä tarkoitetaan lainan markkina-arvoon ja/tai lopulliseen tuoton määräytymiseen vaikuttaviin tekijöihin liittyvää riskiä. Sijoittajan tulee arvioida tuoton saamiseen liittyvää markkinariskiä suhteessa omiin tavoitteisiinsa sijoituksen tuotosta ja riskin sietämisestä tai esimerkiksi verrata lainan arvioidua tuottoa vaihtoehtoisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon.</p> <p>Tuottoriski: Arvopaperimarkkinoilla sijoittamiseen liittyy aina riskejä, eikä arvopaperien historiallinen kehitys ole koskaan taee tulevasta tuotosta. Sijoittaja vastaa itse omien sijoituspäätöksensä taloudellisista seuraamuksista.</p> <p>Tuotteen rakenteeseen liittyvät riskit: Lainaehtojen (laskentasääntöjen) monimutkaisuus voi johtaa siihen, että sijoittajan on hankalaa tai jopa mahdotonta verrata eri lainoja keskenään tai verrata niitä muihin vaihtoehtoisiin sijoituskohteisiin.</p> <p>Ylikurssiriski: Mikäli lainaa merkitään tai maksetaan ylikurssiin (emissiokurssi yli 100 %), tarkoittaa tämä sitä, että sijoittaja maksaa lainan nimellisarvoa suuremman rahasumman. Maksettua ylikurssia ei palauteta sijoittajalle.</p> <p>Korkoriski: Yleinen korkotason nousu laskee Lainan jälkimarkkina-arvoa. Lisäksi jäljellä olevan laina-ajan pituudella on vaikutusta siihen, kuinka suuri vaikutus korkotason muutoksilla on Lainan jälkimarkkina-arvoon.</p> <p>Jälkimarkkinariski: On mahdollista, ettei Lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa ja mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen Lainan eräpäivää, voi velkakirjan senhetkinen markkinahinta olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi, mikä vaikuttaa Lainasta saatavaan lopulliseen tuottoon.</p> <p>Ennenaikainen takaisinmaksu:</p> <p>Liikkeeseenlaskijalla on Lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin oikeus vaatia Lainan ennenaikaista takaisinmaksua ilman erityistä syytä tai tapahtumaa. Liikkeeseenlaskija maksaa tällöin takaisin nimellisarvon kokonaisuudessaan. Takaisinmaksettavalle pääomalle ei kerry korkoa/hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta. Liikkeeseenlaskija maksaa Arvo-osuuden omistajille mahdollisen Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän markkina-arvoisen tuoton Lainan päättymishetkellä, joka voi olla nolla. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin.</p> <p>Jos Laina maksetaan ennenaikaisesti takaisin ennen sovittua takaisinmaksupäivää Suojausinstrumenttiin kohdistuneen lainmuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön vuoksi, Liikkeeseenlaskija maksaa sijoittajille Liikkeeseenlaskijan hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainalla Suojausinstrumentin muutoshetkellä</p>

	<p>olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon.</p> <p>Laskenta-asiamiehen tekemät muutokset: Liikkeeseenlaskija saattaa joutua tekemään markkinahäiriön seurauksena muutoksia Lainan ehtoihin, jotta Lainan tuotto voidaan määritellä, tai laskemaan hyvityksen ennen muutosta voimassa olleiden arvojen perusteella. Jos lainaehtojen muutoksilla ei Laskenta-asiamiehen arvion mukaan saada aikaiseksi kohtuullista tulosta, joka kuvastaa markkinahäiriötä edeltävää tilannetta, Laskenta-asiamiehellä on oikeus korvata Kohde-etuus yhdellä tai useammalla uudella korvaavalla Kohde-etuudella.</p> <p>Mahdollinen eturistiriitatilanne Laskenta-asiamiehen suorittamissa toimenpiteissä: Pohjola Pankilla Laskenta-asiamiehen roolissa on oikeus tehdä harkintansa mukaisia toimenpiteitä, jotka voivat liittyä esim. Kohde-etuuden arvonnäyritykseen, Kohde-etuuden korvaamiseen ja tuoton laskennan korjaamiseen. Laskenta-asiamiehen tekemät ja Ohjelmaesitteen mahdollistamat toimenpiteet perustuvat yleiseen markkinakäytäntöön. On mahdollista, että sijoittajan on vaikea hahmottaa Laskenta-asiamiehen harkintansa mukaan tekemien toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia.</p> <p>On myös huomioitava, että Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään. Mahdollisissa eturistitilanteissa Pohjola Pankki toimii hyvän tavan mukaisesti.</p> <p>Liikkeeseenlaskun peruuttaminen: Liikkeeseenlaskijalla voi Lainakohtaisten ehtojen mukaan olla oikeus peruuttaa liikkeeseenlasku markkinatilanteen muuttuessa, merkintävilkkauksen jäädessä alhaiseksi tai jos tapahtuu jotain sellaista, mikä Liikkeeseenlaskijan harkinnan mukaan voi vaarantaa järjestelyn onnistumisen.</p> <p>Suojausriski: Liikkeeseenlaskija tai suojausvastapuoli voi liikkeeseenlaskupäivänä tai sitä ennen suojautua markkinariskiltä. Markkinariskiltä suojautuminen voi vaikuttaa kohde-etuuden hintaan ja asiakkaan saamaan tuottoon.</p> <p>Likviditeettiriski: Jos kyseessä on hyvin monimutkainen tuote tai markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset, lainaa voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä.</p> <p>Velallisen vaihtumiseen liittyvä riski: OP Osuuskunta toteutti helmikuussa 2014 julkistamansa vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankin liikkeeseen laskemista A- ja K-sarjan osakkeista, jotka eivät ole OP Osuuskunnan omistuksessa. Ostotarjouksen toteuduttua OP Osuuskunnan aikomuksena on, että Pohjola Pankki Oyj:n ja Helsingin OP Pankki Oyj:n liiketoimintoja tullaan yhdistämään yhteisen johdon alle. Tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä. Arvo-osuuden omistajien kannalta järjestely saattaa tarkoittaa velallisen vaihtumista, millä voi olla negatiivinen vaikutus velallisen luottokelpoisuuteen ja arvo-osuuden omistajien asemaan.</p> <p>Lainoihin liittyvät erityiset riskit</p> <p>Erityinen markkinariski liittyen Osakeindeksisidonnaiseen lainaan</p> <p>Sijoittajalle maksettava hyvitys määräytyy Kohde-etuuden arvomuutoksen perusteella. Maksettavan hyvityksen määrään vaikuttaa lisäksi tuottokerroin. Sijoittajan on huomioitava, että hyvityksen laskenta perustuu laskennalliseen pääomaan, joka on yhtä suuri kuin nimellisarvo.</p>
--	--

		<p>Osakeindeksisidonnaisen lainaan liittyy riski markkinahäiriön tapahtumisesta. Lisäksi on mahdollista, että Osakeindeksiä laskeva/julkaiseva yhteisö vaihtuu ja kohde-etuuden tilalle tulee korvaava Osakeindeksi. Osakeindeksin laskentakaavaa tai –tapaa voidaan olennaisesti muuttaa. Osakeindeksiä laskeva/julkaiseva yhteisö voi lakkauttaa Osakeindeksin, tai yhteisö ei onnistu laskemaan tai julkaisemaan osakeindeksin arvoa. Edellä mainittujen tilanteiden johdosta Laskenta-asiamies muuttaa lainaehdoja ja/tai korvaa Kohde-etuuden toisella. Mikäli lainaehdojen korjauksilla/muutoksilla tai korvaavalla osakeindeksillä ei saada aikaan taloudellisesti järkevää tai kohtuullista lopputulosta, joka kuvastaa edellä mainittuja tapahtumia edeltävää tilannetta, Liikkeeseenlaskija maksaa lainan ennaikaisesti takaisin.</p>
D.6.	Varoitus	<p>Lainan tuottorakenne on monimutkainen ja on mahdollista, että Kohde-etuuden kehitys on sellainen, että sijoittaja menettää mahdollisen tuoton kokonaan tai osittain.</p>

Jakso E - Tarjous		
E.2.b.	Varojen käyttö	Liikkeeseenlaskut ovat osa Pankin varainhankintaa.
E.3.	Kuvaus tarjousehdoista	<p>Liikkeeseenlaskupäivä: 24.6.2015 Merkintäaika: 11.5.2015 – 18.6.2015 Merkintäpaikka: Merkintäpaikkoina toimivat OP Osuuskunnan jäsenosuuspankin ja Helsingin OP Pankki Oyj:n konttorit sekä Pohjola Pankki Oyj:n Pohjola Markets. Merkintäpaikkana toimii myös OPn verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat, jolloin merkinnän tekevällä tulee olla osuuspankin verkkopalvelusopimus.</p> <p>Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina Velkakirjojen toimitus: Ei sovellu Lainan pääoma: 3.632.000 euroa Velkakirjan nimellisarvo, litterointi, yksikkökoko: 1.000 euroa Velkakirjojen määrä: 3.632 Vähimmäismerkintä: 1.000 euroa Merkintäkurssi: Vaihtuva, noin 115. Enintään 115. Merkintähinta: Ei Merkintöjen maksuaika: Merkittäessä</p> <p>Päätökset ja valtuudet, jonka nojalla Laina lasketaan liikkeelle: Pohjolan hallituksen 16.12.2014 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 16.4.2015.</p> <p>Menettely lainan yli- ja alimerkintätilanteessa, liikkeeseenlaskun keskeyttäminen, peruuttaminen, merkintäajan pidentäminen: Liikkeeseenlaskijalla on oikeus osittain tai kokonaisuudessaan hyväksyä tai hylätä sijoittajien tekemät merkinnät.</p> <p>Pohjola voi päättää mahdollisista merkintöjen pienentämisistä, Lainan määrän korottamisesta tai alentamisesta, merkintäajan jatkamisesta tai Lainan merkinnän keskeyttämisestä. Merkintää ei voida kuitenkaan keskeyttää ensimmäisen päivän</p>

		<p>aikana.</p> <p>Merkintäsitoumukset: Ei</p>
E.4.	<p>Kuvaus kaikista liikkeeseenlaskuun /tarjoukseen liittyvistä olennaisista intresseistä, mukaan lukien eturistiriidat</p>	<p>Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuveloitteiden määrään.</p> <p>Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa Pohjola Pankki toimii hyvän tavan mukaisesti.</p>
E.7.	<p>Arvioidut kustannukset, jotka liikkeeseenlaskija tai tarjoaja veloittaa sijoittajalta</p>	<p>Tehdystä merkinnästä ei veloiteta merkintäpalkkiota. Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio.</p>